

РИЖКО Юлія Володимирівна
студентка юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
МАРКЕЧКО Каріна Альбертівна
викладач кафедри
фізичного виховання
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА СПОРТУ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ ПРОВІДНИХ КРАЇН СВІТУ

У структурі системи фізичної підготовки Збройних Сил (ЗС) концептуальні основи як вітчизняної, так і зарубіжних країн є визначальними у формуванні спрямованості, розвитку та функціонування системи на сьогодні з урахуванням впливу на неї: політичної, соціально-економічної стратегії та зовнішньої політики країни. Тому концептуальні основи, виражені в цілях і завданнях фізичної підготовки Збройних Сил зарубіжних країн, впродовж останніх 30 років неодноразово змінювалися, що вносило суттєві зміни в зміст інших структурних елементів системи — в організацію та управління фізичною підготовкою, передбачаючи більш ефективні заходи для вдосконалення всієї системи фізичної підготовки військ [2].

Через те, що система організації фізичної підготовки ЗС України подібна до зарубіжних країн та була побудована на засадах радянської армії, вона знаходиться в стадії перебудови, але вигідний та позитивний досвід армій провідних держав усього світу може стати корисним для вдосконалення концептуальних основ системи фізичної підготовки ЗС України.

Саме це спричиняє актуальність спрямованості даного дослідження.

Метою цього є теорія реформування концептуальних основ системи фізичної підготовки Збройних Сил країн НАТО.

З деяких спеціальних літературних джерел, які відносяться до теорії організації фізичної підготовки військ відомо, що відомості щодо функціонування окремих елементів системи фізичної підготовки Збройних Сил

провідних держав світу армій в деякій мірі віддзеркалені у спеціальній літературі[1, 2].

Аналіз цих джерел свідчить, що з минулого століття з п'ятдесятих років до нашого часу концепції проведення та основи фізичної підготовки ЗС США неодноразово змінювались через зміни основних положень загально-блокової стратегічної доктрини і концепції бойового застосування ЗС і способів ведення бойових дій. Це значно відобразилося на концепції фізичної підготовки військ.

Мета фізичної підготовки та її концепції полягає в забезпеченні фізичної готовності військовослужбовців до навчально-бойової і професійної діяльності [2, 3].

Головним фактором, який має вплив на мету, завдання й принципи фізичної підготовки, є вимога бойової (навчально-бойової та повсякденної) діяльності на фізичний стан військовослужбовців.

Концепція повної фізичної готовності була сформувала у 70-х роках в процесі модернізації системи бойової і фізичної підготовки ЗС США. Відповідно до визначення, “фізична готовність” - вона характеризує фізичний стан військовослужбовця, що відповідає вимогам сучасного бою і дозволяє йому успішно виконувати бойові завдання відповідно до його бойового призначення .

В основі концепції фізичної готовності лежить практичний та тактичний досвід минулих війн та воєнних конфліктів, а також уявлення про характерні риси сучасної війни.

Основні положення цієї концепції сформульовані в різних нормативно-правових документах: статутах, настановах, програмах, що регламентують бойову і фізичну підготовку військ, а також в офіційних висловлюваннях керівників оборонного відомства і військових фахівців .

Сьогодні Збройні Сили США є найпотужнішими, більш технічно оснащеними та більш боєздатними у світі, бо їх підготовка здійснюється відповідно до стратегії “прямого протиборства”, яка є органічним продовженням стратегії “гнучкого реагування” та будується на демонстрації готовності

застосувати військову силу для захисту інтересів Америки та її союзників у будь-якому місці земної кулі та у будь-який час.

Стратегія фізичної підготовки ЗС США включає в себе декілька концепцій: “стратегічну мобільність”, “географічну ескалацію”, “передових рубежів”, “повітряно-наземної операції”, “безперервної бойової дії”, які на думку Пентагону, забезпечують ефективність використання Збройних Сил. Кожна з цих військових концепцій активно впливає на бойову та фізичну підготовку військ.

Бойова підготовка ЗС США спрямована на досягнення готовності військ виконувати бойові завдання відповідно до свого призначення в будь-який час та в будь-яких умовах.

Основні завдання бойової підготовки військ визначаються у досягненні стратегічної та тактичної мобільності, здібності вести активні бойові дії на різних етапах військових дій із застосуванням як звичайної зброї, так і засобів масового ураження.

Головною вимогою до бойової підготовки є її відповідність до реалій сучасного бою. Бойова підготовка в мирний час має забезпечувати своєчасне досягнення повної бойової готовності: технічної, психічної та фізичної готовності.

Підсумовуючи вище сказане, можна сказати, що військова фізична підготовка ЗС України порівняно з військовою фізичною підготовкою ЗС Країн НАТО має деякі концептуальні нюанси, які впродовж певного часу зміняться з використанням методики підготовки ЗС США. Аналізуючи спеціальну літературу, яка сформувала зміни концепцій фізичної підготовки ЗС України, ми переконуємось в тому, що дані концепції мають певну специфіку роль якої використовується при фізичній та бойовій підготовці в арміях. Виявлено, що деякі провідні країни світу мають більш розширений спектр поняття «фізична підготовка ЗС», тому ми можемо цілеспрямовано використати їхню методику та концепції для вдосконалення нашої вітчизняної воєнної підготовки.

Використана література:

1. Кузнецов И.А. Концепция физической подготовки войск ведущих стран НАТО / И.А. Кузнецов, В.Н. Утенко // Актуальные проблемы теории и практики физической подготовки войск. Уч. пособие для слушателей группы начальников ФпиС. – Спб.: ВИФК. – 2002. – с.97-104.
2. Утенко В.Н. Физическая подготовка в иностранных армиях (по материалам зарубежной печати) / В.Н. Утенко, В.А. Щеголев, В.П. Сорокин // Уч. пособие. – Спб.: ВИФК ИЦ. – 1997. – 32с.
3. Щеголев В.А. Развитие теории и практики физической подготовки в иностранных армиях / В.А. Щеголев, В.Н. Утенко // Уч. пособие (по материалам зарубежной печати). –Спб.: ВИФК ИЦ. – 1997. – 32с.
4. Щеголев В.А. Физическая подготовка в иностранных армиях. // Уч. пособие. – Спб.: Инкерн. – 2007. – с.36-61; 105-111.